

Heem-info

contact: 040 2016669 of 040 2014310

e-mail: secretaris@weerderheemvalkenswaard.nl

website: www.weerderheemvalkenswaard.nl

Rekeningnummer: NL82RABO0108210324 t.n.v. pennm HKK

Weerderheem is ANBI-vereniging Contributie: € 32.50

Heemkamer: Oranje Nassaustraat 8f, 5554 AG Valkenswaard, 040-2015055.

Open op dinsdag vanaf 20.00 uur en eventueel op afspraak.

U wilt het bestuur bereiken?

juli
2020

Henk Wessels	voorzitter	De Vlasakker 17	5555 LG	Valkenswaard	040-2014310
Sjef Tooten	secretaris	Franciscusdal 48	5551 CS	Valkenswaard	040-2016669
Wil Mesman	penningmeester	Stakenborgakker 47	5554 GV	Valkenswaard	040-2070363
Loet Visschers	vice-voorzitter	De Lathyrus 22	5552 PJ	Valkenswaard	040-2017453
Jeanne van Bree-Meurkens	bestuurslid	Valkenierstr. 122	5555 JE	Valkenswaard	040-2019018
Erwin van Oorschot	Bestuurslid	Hulstbeemd 29	5551 HP	Valkenswaard	040-8452950
Els Verbeek-Dielis	bestuurslid	Markt 56	5554 CD	Valkenswaard	040-2016313

Juli-heeminfo in coronatijd

Coronaregels aanhouden

Deze Heeminfo beoogt het contact met de leden te onderhouden. Met maandelijks deze Heeminfo en tussentijds een Heeminfo-extra. De Heeminfo-extra van juni hangt voor de papieren leden aan deze Heeminfo.

Het bestuur constateert voorzichtig dat de hele toestand op dit moment rustig verloopt.

We zijn op weg naar de meer normale dagelijkse gang van zaken. We houden ons uiteraard geheel aan de richtlijnen en beperkingen, die van ons landelijk worden gevraagd.

We zien uit naar de normale 'heemgang' met activiteiten van de werkgroepen en gebruik van de heemkamer.

Voorzichtig maken enkele groepen al afspraken voor overleg en actie. Je weet, met in achtname van de regels kun je bij noodzaak op heemkamer terecht. Neem daarvoor contact op met een bestuurslid.

In september kan er misschien meer. In vorige Heeminfo's zag je het activiteitenlijstje. Pas in de volgende Heeminfo van augustus geeft het bestuur aan wat er door kan gaan.

Je zult de zomermaanden, bij wijze van spreken, nog 'ganz allein' moeten door zien te komen. Dat gaat lukken. Maak er iets prettigs van met je omgeving, familie en kennissen! Houd in goede gezondheid zoveel als kan de zonzijde.

Brabants Heem

126 aangesloten

33.237 leden en vrienden

Onlangs heeft de secretaris een update van het aangesloten-bestand van Brabants Heem uitgevoerd en is een actueel beeld te geven van de situatie anno 2020.

Er zijn 126 organisaties aangesloten bij Brabants Heem.

De organisaties noemen zich nog in ruime mate heemkundekring, heemkundevereniging of heemcentrum, e.d.

13 aangesloten, ofwel 10%, heeft een omslag gemaakt naar het gebruik van het woord 'erfgoed' in de naam van de vereniging. (Een discussie die enkele jaren geleden speelde.)

Alle heemkundekringen en erfgoedverenigingen tezamen hebben nu, anno 2020, maar liefst 33.237 leden en/of vrienden. Dat is 5,4% meer dan in het vorige bestand.

Grote verenigingen zijn:

Den Bosch (2350 leden), Baarle-Nassau (1700) en Bergen op Zoom (1200). Weerderheem zit met 140 leden in de grote middengroep

Oud-bestuurslid van Brabants Heem Jan Franken is op 5 juni j.l. op 81 jarige leeftijd overleden. Jan Franken was jarenlang bestuurslid van Brabants Heem; van 2002 tot 2012.

Hij was bekend bij een heel veel heemleden.

Nieuwsbrief

De Nieuwsbrief Brabants Heem juli 2020 wordt bij de digitale Heeminfo aangehecht.

1 juli 2020 Tongvaljubileum

Jubileum Tongval

Proficiat Tongvallers!

Taol

Die taol, die me as kiendje al
mee de pap is ingegote;
die taol, die as 'n soepel vèl
um m'n weze ligt geslote,
die taol, worin ik denk en lèèf,
die taol, worin ik dróóm en schrèèf,
daorbij is toch dè Nederlands
op z'n minst 'n bietje twiddehands.

Die taal praat ik slechts doordeweek
al valt er soms wel eens 'n steek.

Mèr, 's zondags praot ik, d'èt verrekt,
m'n eige, Kempisch dialect!

Frans Hoppenbrouwers

Brabants Dialectenfestival

In Lieshout zou deze happening plaatsvinden op 13 juni. Het werd 5 juli en digitaal. Maar oké, de dialectici van de provincie kregen toch hun aandacht en waardering. Drie categorieën kent het festival: verhalen, liederen en gedichten.

Thema bij de verhalen: *Liefde is 't skonste um te hebbe.*

De winnaar werd Riny Boeijen, geboren in Berghem (1952) en na tal van omzwervingen geland in Rosmalen. Hij schrijft zowel in het Nederlands als in het dialect van zijn geboortedorp; 't Bèrgs. Met zijn grotendeels autobiografische 'Losloate' won hij voor de tweede keer in zijn schrijversbestaan deze penning.

Bij de songs ging het om het thema 'liefde'.

Met het lied '10
straote weiter' werd
Frank van Osch
eerste. Hij is
afkomstig van Bladel
maar woont in Den
Bosch.

In de afdeling 'gedichten'
ging de dialectprijs naar
Stevensbeek. Ans van
Kessel, geboren in
Vorstenbosch, schreef het
gedicht 'Ik zô ou zo gère'.

Geslaagde dialectbijeenkomst die, voor de liefhebbers, terug te zien is in twee mooie filmpresentaties (verhalen en liederen/gedichten):

Film 1

https://www.youtube.com/watch?v=jBu_9x3xEKE

Film 2

<https://www.youtube.com/watch?v=O9BkXgV5ohY>

Volgend jaar wordt dit festijn op zondag 13 juni gehouden.

Provincie Noord-Brabant

Er is een nieuwe coalitie in het provinciebestuur met een nieuw Bestuursakkoord. De taalstijl van dat akkoord 'Samen, Slagvaardig en Slim' leest lekker en de voornemens staan overzichtelijk gerangschikt. Even kijken naar de erfgoedpagina. Wat schrijven ze?

'Ons cultureel erfgoed is een verbindende kracht in de Brabantse samenleving en speelt een belangrijke rol in de vrijetijdsbeleving van Brabanders. Bovendien geven we met cultureel erfgoed en de bijbehorende verhalen de geschiedenis van Brabant door aan toekomstige generaties. We willen cultuurhistorische landschappen, gebouwde en archeologische monumenten en historische stedelijke structuren duurzaam behouden voor Brabant. Dit doen we door verhalen te vertellen, ons cultureel erfgoed te koesteren en restaureren, en leegstaand erfgoed te herbestemmen.'

Dat is mooi, maar hoe zit het praktisch?

De programmapunten:

Er komt een nieuw beleidskader 'Cultureel Erfgoed' binnen het onderwerp 'Vrije Tijd'. (eind van de zomer)

Er worden projecten opgezet die verbonden zijn met de typische Brabantse cultuur-historische ziel om het erfgoed voor latere generaties blijvend te conserveren; per project zoeken ze naar de beste oplossing.

Er komen kansen in herbestemming waarbij recht wordt gedaan aan enerzijds de behoefte aan (flexibel) gebruik en anderzijds aan de wens tot behoud van de authenticiteit van het erfgoed. Alternatieve private financieringen kunnen vaker ingezet worden.

Lopende projecten worden tot een goed einde gebracht.

Het zegt allemaal niet zo veel.

Het weer opnieuw 'lijnen uitzetten' en 'projectmatig werken' (liever zien we structurele aanpak) en 'privaat financieren' roepen vragen op.

Wel bekend is dat de meerjarenbegroting al rekening houdt met een financiële corona-dip.

Er wordt ook bezuinigd hoewel dat later ingaat.

In het begrotingsprogramma Vrije Tijd en Erfgoed wordt vanaf 2023 jaarlijks 7 miljoen bezuinigd in vergelijking met nu.

We wachten af wat er in het nieuwe Beleidskader staat en bekijken het subsidiebeleid dat eerder vastgesteld wordt.

De Koerier 85

Voor de digitale leden hangt aan de mail de nieuwe koerier van Brabants Heem. Er staan allerhande interessante artikelen in, voor ieder wat wils.

Opmerkingen.

Over de doorgang van de Open Monumentendag, Erfgoedweekend, van 12-13 september. Het Weerderheembestuur komt hierop in de volgende Heem info terug.

Over het opnemen van het Bloemencorso in de voordracht bij de UNESCO voor het Immaterieel Erfgoed wordt alleen over Zundert gerept . . .

Geen belangstelling voor De Koerier teksten?

Dan kun je je altijd nog te buiten gaan aan de twee recepten die erin staan: om Gortmoutlapjes of Aardappelsoep te maken.

InBrabant

De 'Koerier' van Brabants Heem ontwikkelde zich van enkele loslopende A4-tjes tot een (naar opzet en content) ongeveer volwaardig driemaandelijks tijdschrift.

Een vereniging wil altijd de eigen leden direct van concrete mededelingen voorzien. De koepel Stichting Brabants Heem had sinds 1948 het blad 'Brabants Heem'. Door de reorganisaties bij de erfgoed-koepelverenigingen en hun tijdschriften ontstond ruimte voor 'De Koerier'. Hoe zit het?

In de negentiger jaren en daarna ontstond samenwerking van Stg. Brabants Heem met o.a.

Stg. Brabantse Regionale Geschiedbeoefening (BRG). Het gezamenlijke tijdschrift van BH en BRG behield, vanaf 1995, de gekende naam 'Brabants Heem, driemaandelijks tijdschrift voor archeologie, geschiedenis en volkskunde'.

BRG? Naam vergeten? De Stichting Brabantse Regionale Geschiedbeoefening is er als zodanig niet meer. In 2009 ging de stichting op in de nu bekende koepel 'Erfgoed Brabant' (samen met de Museumstichting en Stichting Brabants).

Er volgde voor de Stg. Brabants Heem later ook samenwerking met de Historische Vereniging Brabant (HVB) in zake tijdschriftuitgave.

De HVB ken je van twee jaar terug. Ze verzorgde in Carolus de dagbijeenkomst over de 'sigarenindustrie'.

Vanaf 1984 heeft HVB 34 x de gekende Jaarboeken uitgegeven; en gaf het 'Noordbrabants Historisch Nieuwsblad' (NHN) uit van 1986-2009.

In 2009 is de tijdschriftenfusie Brabants Heem met NHN. Toen ontstond 'inbrabant', populair-wetenschappelijk tijdschrift over Brabantse geschiedenis en erfgoed, waarvan we nu de elfde jaargang beleven.

Als heemkundelid betaal je € 20.- per jaar voor 'inbrabant'. En dat is alleszins de moeite waard! (tel: 073-6156262; mail: info@erfgoedbrabant.nl)

Maar dit verhaal staat hier om een andere reden. De heren Arnoud-Jan Bijsterveld, Patrick Timmermans en Jac. Biemans (bij ons allen bekend) voeren de redactie van dit tijdschrift aan vanaf 1995.

Dat zijn 25 zeer nuttig bestede jaren geworden. Een felicitatie waard!

Met 'inbrabant' en 'De Koerier' zijn/worden we optimaal op de hoogte gehouden van alle heemhistorische ontwikkelingen.

A2-commissie

De laatste bijeenkomst voor de zomer is op dinsdag 14 juli. Er staan agendapunten van voorheen open. In ieder geval is deze dinsdag 'Leenderweg 75' onderwerp van bezoek en bespreking. Dat is een gemeentelijk monument. Het verkeert in een zeer slechte staat. Monumentenwacht Noord-Brabant heeft het pand onlangs geïnspecteerd en een rapport opgesteld. Wat volgt nu?

De A2-Erfgoedcie wil de monumentenstatus ervan behouden.

WO II 'Brabant brug naar vrijheid'

Weerderheem leverde een bijdrage aan de Crossroads-verhalen bij gelegenheid van 75 jaar bevrijding. De bijdrage 'Jullie zijn vrij' van Ellen Poppe-liers is opgenomen in het unieke boek 'Brabant, brug naar vrijheid'.

Nu, medio 2020, ontvingen we n.a.v. onze bijdrage de volgende mededeling van Richard Binkhuysen (Erfgoed Brabant) die heemlid Bart Maas (bron van het verhaal) op het volgende wijst.

"Reactie op 'Jullie zijn vrij!'. Wij zijn bezig een youtube documentaire reeks te maken over het Duitse Regiment waar tegen de Verzetsgroep waartoe mijn Opa behoorde, 5 dagen tegen heeft gevochten. In het kader daarvan ik wil ik u mede-delen dat het 2e Batallion van Fallschirmjäger Regiment 18 en een Kompanie van SS.Pz.Abt.10 onder commando van Ostf.(Cpt.)Röstel of vertaald Roestel met een additionele Pionier eenheid zich verzamelden en opstelden in het gebied wat 'de Liskes' heet. Iets zuidelijker daarvan nam het betreffende Duitse Parachutisten Regiment 6 na 13 tot 15 september stelling, waar over onze documentaire reeks eigenlijk over gaat stelling."

Mooi toch? We zien uit naar het resultaat.

WO II 'Leven en overleven, 75 jaar bevrijding van Valkenswaard'

Ons boek, waarvan de allerlaatste exemplaren bij Primera liggen, blijft in de belangstelling. In oktober is de Maand van de Geschiedenis. Dit jaar is het thema 'Oost/West' waarbij het gaat om verhalen van (culturele) ontmoetingen in de Brabantse geschiedenis. Daaronder vallen ook historische migratiegolven en de ervaringen daarmee. In ons boek staat het verhaal van de Syrische vluchtelingen die in Valkenswaard terecht zijn gekomen. Dit verhaal is op verzoek (enigszins aangepast) aangeboden aan Brabants Erfgoed ter publicatie voor/tijdens de Maand van de Geschiedenis. We zullen zien wat ervan wordt.

Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV)

Al geruime tijd maakt deze organisatie werk van een eigentijdse presentatie. Die nieuwe 'look' begint vorm te krijgen. De NGV introduceert de eerste uitvoering van de NGV 2.0 web-omgeving. Die wordt komende tijd volop aangevuld. De basisopbouw binnen www.ngv.nl/ omvat drie modules.

De 'Digitale collecties' (1) omvatten de bestaande databases en zoekmodulen.

De module 'Ledenservice' (2) is nieuw en omvat algemene informatie, een aanmeldpagina lidmaatschap, ondersteuning en een contactformulier.

'NGV-nieuws' (3) is al enige tijd operationeel.

Interessant als heemlid om eens op hun site te kijken; zeker de genealogieliefhebbers.

Zeventiende-eeuwse kranten op Delpher

Voortbordurend op vorig bericht. De NGV meldt dat er aanvulling is gedaan op 'Delpher' met 17^e eeuwse kranten, die doorzoekbaar zijn. Die zeventiende-eeuwse kranten stonden al op Delpher, maar statisch, niet doorzoekbaar.

Het betreft de transcriptie van 6000 Nederlandstalige kranten uit de 17e eeuw en daarnaast ook nog een deel van de WO II-kranten.

Ruim 200 vrijwilligers hebben in 5 jaar zo'n 6000 kranten met maar liefst 18.000.000 woorden handmatig overgetikt! Dankzij dit monnikenwerk kunnen gebruikers van Delpher voortaan veel gemakkelijker informatie vinden over bv. wolven, de epidemieën in de 17^e eeuw en de gevechtshandelingen in binnen- en buitenland. Of ze kunnen nazoecken welke producten uitgevers, makelaars en kwakzalvers in advertenties aanboden.

www.delpher.nl/kranten

Nationale Archeologiedagen

Gepland voor oktober aanstaande, maar verplaatst naar juni 2021.

Veiligheid van zowel de bezoekers als de deelnemers staat voorop en is de reden voor dit uitstel, aldus de organisatie. Het unieke karakter van de dagen, waarbij de deelname van het publiek centraal staat, brengt door corona-maatregelen, grote beperkingen. Daarom heeft de organisatie (in partner-overleg) besloten de zesde editie van de Nationale Archeologiedagen, die dit jaar plaats zouden vinden op 9, 10 en 11 oktober 2020, te verplaatsen naar 18, 19 en 20 juni 2021. Noteren . .

Niet alleen de Corona-beperkingen.

De verplaatsing naar het voorjaar is volgens de organisatie een wens van veel deelnemers. Zowel organisatorisch als in verband met de weersomstandigheden is juni voor velen een uitkomst. Een belangrijk voordeel is dat de Nationale Archeologiedagen hiermee aan kunnen sluiten bij de 'European Archaeology Days', waaraan in 2019 al 18 landen meededen. Dus:

Nationale Archeologiedagen: 18-19-20 juni, 2021.